

IN NEDERLAND EN BELGIË GEKLEURRINGDE
ZWARTKOPMEEUWEN *LARUS MELANOCEPHALUS*
ALS ZEEVOGEL IN PORTUGAL

*MEDITERRANEAN GULLS COLOUR-RINGED IN THE
NETHERLANDS AND BELGIUM AS SEABIRDS IN PORTUGAL*

Poot M. & R. Flamant 2008. In Nederland en België gekleurde Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus* als zeevogel in Portugal. *Sula* 21(1): 33-35. *Several thousands Mediterranean Gulls Larus melanocephalus were observed in the winters of 2004/2005 and 2005/2006 at two sites along the west coast of Southern Portugal. Along the Lisbon coast (Guincho-Cascais-Estoril-Parede, west of Lisbon) a maximum of 6000 birds was observed and along the Alentejo coast at least 1000 birds were present in the Mira river mouth, near Vila Nova de Milfontes. With an unknown, but probably considerable number of birds wintering along the Algarve coast, the total number of birds wintering in Portugal south of Cabo da Roca is estimated at a minimum of 7000-8000 birds. This estimate is six times higher than the previous estimate in the nineties of 1200 wintering birds. This increase is likely explained by the increase of the breeding population in Western and Central Europe. Behavioural observations suggest that along the Lisbon coast the birds mainly feed offshore. Sightings of colour ringed birds indicate that birds came from Belgium, the Netherlands and France with a small proportion coming from other countries. The low rate of re-sightings of individual colour-ringed birds suggests that a very high number of ringed birds wintering in Portugal remained unnoticed so far. The Portuguese coast south of Cabo da Roca is clearly the most important currently known wintering site along the European and North-African Atlantic coast, and the data gathered from colour-ring readings highlight the importance of this area as a wintering ground for the Mediterranean Gulls breeding in The Netherlands and Belgium.*

Key words: *Larus melanocephalus* – colour ringing – Portugal winter

In *Airo*, het Portugese ornithologisch tijdschrift, is een artikel verschenen waarin onthuld wordt waar vermoedelijk een groot deel van de Nederlandse en Belgische Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus* de winter doorbrengen. Het onbekende overwinteringsgebied blijkt Portugal te zijn. Velen kennen de Atlantische kust rond Le Portel, Pas-de-Calais in Frankrijk als een waar eldorado om Zwartkopmeeuwen te zien en gekleurde exemplaren af te lezen. De grootste aantallen worden daar in de nazomer en herfst gezien. Daarna verdwijnen de meeste vogels echter en tot voor kort ontbraken van veel in België en Nederland gekleurde vogels waarnemingen uit de winterperiode.

Enkele duizenden Zwartkopmeeuwen werden in de winters 2004/2005 en 2005/2006 in Portugal gezien. Het voorkomen was geconcentreerd op twee locaties langs de westkust van Zuid Portugal: de kust bij Lissabon (Guincho-

Cascais-Estoril-Parede), met een maximum van 6000 vogels, en langs de kust van Alentejo in de riviermonding van de Mira, bij Vila Nova de Milfontes, met tenminste 1000 exemplaren. In het artikel wordt op basis van kusttellingen in 2004/05 en 2005/06 geschat dat er minimaal 7000-8000 Zwartkopmeeuwen overwinteren. Al langer is bekend dat er in Portugal Zwartkopmeeuwen overwinteren, maar eind jaren tachtig was de soort daar nog een zeldzaamheid. Begin jaren negentig bleken de aantallen sterk te zijn toegenomen en toen ging het om naar schatting 1200 exemplaren. Sindsdien is de Noordwest- en Midden-Europese broedpopulatie vertienvoudigd, met de grootste aantallen in Nederland en België, zodat het voor de hand ligt de toename van de winterpopulatie in Portugal in verband te brengen met de toename van de Noordwest-Europese broedpopulatie.

Gekleurrijnde juveniele Zwartkopmeeuw, 27 juli 2006, Le Portel, Pas-de-Calais, Frankrijk – Colour-ringed juvenile Mediterranean Gull, 27 July 2006, Le Portel, Pas-de-Calais, France (Renaud Flamant)

De nieuwe schatting van de winterpopulatie is vermoedelijk nog te laag. Dat komt met name doordat Zwartkopmeeuwen in Portugal veelvuldig en

ver de zee opgaan, waardoor tellingen vanaf de kust tot onderschattingen leiden. Overal in Europa, maar met name in België, worden jaarlijks honderden Zwartkopmeeuwen gekleuringd. In Portugal werd daarom een begin gemaakt met het systematisch aflezen van gekleuringde Zwartkopmeeuwen. Hoewel de ringinspanning in de verschillende landen in Europa verschillend is, wijzen de eerste resultaten er op dat een flink deel van de Nederlandse en Belgische Zwartkopmeeuwen in Portugal de winter doorbrengt.

Het frequente verblijf op zee van de meeuwen in Portugal maakt het aflezen er niet gemakkelijker op, aangezien vaak maar een deel van de vogels aan de kust is en veel exemplaren op het water rusten. Toch zijn er plaatsen waar vogels vaak op het land te zien zijn en waar de poten van de vogels goed bekeken kunnen worden. Omdat het aantal meer dan eens afgelezen Zwartkopmeeuwen klein is, zijn er vermoedelijk nog heel wat nieuwe individuen in Portugal te vinden en hulp bij het zoeken daarnaar is bijzonder welkom. Dit is dan ook meteen een oproep. Wanneer mensen plannen hebben om in de winter naar Portugal te gaan (jan-feb is de beste tijd voor Zwartkopmeeuwen) om daar ook gekleuringde Zwartkopmeeuwen op te sporen en af te lezen, dan kunnen ze contact opnemen met ondergetekenden voor de laatste tips.

Waarnemingen van gekleuringde Zwartkopmeeuwen, waar dan ook maar gezien, zijn van harte welkom bij Renaud Flamant (Renaud.Flamant@skynet.be). Het laatste nieuws en verdere informatie over Zwartkopmeeuwen worden uitgewisseld via een emailgroep. Geïnteresseerden kunnen een mailtje sturen naar Lyndon Kearsley (lkearsley@gmail.com).

Poot M. & R. Flamant 2006. Numbers, behaviour and origin of Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* wintering along the west coast of southern Portugal. *Airo* 16: 13-22.
Downloaden via <http://medgull.free.fr>

Martin Poot¹ & Renaud Flamant²

¹Bakelbos 34, 4101 KH, Culemborg, The Netherlands, mjmpoot@hetnet.nl

²Belgian Ornithological Research Association (BELORA), Olmstraat 23, B-1040 Brussels, Belgium, Renaud.Flamant@skynet.be